СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
РІК LVI. Ч. 77. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3 КВІТНЯ 1948. No. 77. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 3, 1948. VOL. LVI.
ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 / 4-0807 — Гел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ЗАКОНОПРОЄКТ В СПРАВІ ДОПУЩЕННЯ СКИТАЛЬНИКІВ МАЄ ПЕРШЕНСТВО В СЕНАТІ

Вашингтон, 1 квітня. — Сенатська республіканська політична комісія признала першенство для законопроєкту в справі допущення европейських скитальників до Америки. Комісія вважає цей законопроєкт за один з більших проєктів. Упродовж 10 днів почнеться в сенаті дискусія над билом Реверкомба, який домагається допущення 100,000 нових імігрантів зпосеред переміщених осіб в 2 роках. Таксамо мали б бути злекшені деякі рестрикції в теперішнім іміграційним законі. Сенатська комісія прийняла вже законопроєкт Реверкомба, одначе до нього посипалися поправки. Одна з поправок домагається допущення 200,000 нових імігрантів упродовж двох років. Ці поправки мають сильну підтримку конгресменів з обох політичних партій. — Конгресмен Франк Фелловс, з стейту Мейн, заявив, що правнича підкомісія палати репрезентантів предявить свій звіт в справі допущення імігрантів уже наступного тижня. Він надіється, що предявлення не зазнає перепон в повній комісії палати.

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ДАЛЬШИХ ТРИ БІЛЬЙОНИ ДЛЯ ОБОРОНИ.

Вашингтон. — Президент Труман формально повідомив конгрес, що незабаром він зажадає ухвалення дальших $3,000,000,000 для оборони краю. Повідомлення міститься в листі до предсідника палати репрезентантів, Джозефа Мартина. Коли б конгрес ухвалив дальших 3 більйони, тоді ввесь військовий буджет досягнув би цифри $13,295,000,000 в новім фіскальнім році, який починається з днем 1 липня.

Комісія атомової енергії виявила, що призначила 40 квадратних миль в південно-західній частині стейту Колорадо на розшуки зложжя урану, потрібного для виробу атомової сили. Комісія приділу в палаті признала $150,000,000 сфінансування дальшої праці атомової комісії.

БУДЖЕТ МІСТА НЮ РОРКУ ПОВИЩЕ БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ.

Ню Йорк. — Екзекутивний буджет міста Ню Йорку досягнув суми $1,137,306,747 на адміністраційний рік, який починається 1 липня 1948 р. Буджет предложений до прилюдної провірки оціночної комісії. Видатки на наступний рік підвищені 105,029,625. Має бути прийнятих 3,864 осіб нового персоналу. У приходах передбачене затримання ціни їзди по 5 центів підземними залізницями, а за те власники авт мали б платити $5 міського податку.

МАСОВИЙ ПОЛЕТ БЕЗМОТОРОВИХ ЛІТАКІВ.

Лейкгорст, у стейті Ню Джерзі. — Девять безмоторових літаків, приналежних до военної маринарки, вилетіли з морської стациї і відбули масовий полет в формації скадрони. Є це перший масовий полет безмоторових літаків. Скадрона піднялась вгору, потім спустилася вділ і знова вгору. Упроводі скадрони находилися 3 літаки Сікорського. Спроби для масового полету безмоторових літаків переводяться від 1 липня 1946 р.

ВИРОБЛЯЮТЬ БІЛЬШЕ АТОМОВИХ БОМБ ПО ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ.

Овк Ридж, у стейті Тенесі.— Місцевість Овк Ридж, подібно як деякі міста в стейті Ню Мексик і в стейті Вашингтон, переборола всі трудноці для виробу більшої кількости і то сильніших атомових бомб ніж це було до недавна, як про це довідується кореспондент щоденника Геральд Трибюн, Стівен Вайт. Він згадує про посилену працю в Лос Аламос, в стейті Ню Мексик, де переводять досліди в лябораторіях над ділянням атомової бомби. Найважнішим успіхом є запевнення, що бомба осягне всі цілі, для яких була придумана.

ПРЕЗИДЕНТ СТРІНЕ СВОГО ВОРОГА В ВИРДЖІНІЇ.

Вилиємсбурґ, Вирджінія. — Президент Труман приїхав сюди, щоб дістати почесний докторат права від Вилієм і Мері Каледж. Водночас з ним дістане докторат премієр Канади, В. МекКензі Кінґ, генерал губернатор Канади, вайкавнт Александер, а теж губернатор стейту, Вилієм Ток. Цей останній виступив різко проти президента Трумана за його домагання перевести законодавство в справі зрівнання рас в південниж стейтах. Ток перевів в стейті Вирджінія закон, щоб електори стейту не мали обовязку голосувати на Трумана після виборів восені, хоч би навіть загальне голосування випало в його користь.

ВПРАВИ КРАЄВОЇ ҐВАРДІЇ ОБІЙМУТЬ 252,000 ВОЯКІВ.

Вашинґтон. — Впродовж найближчого літа буде покликаних на вправи 252,000 вояків і офіцирів з Краєвої Ґвардії, як це оприлюднює генерал-майор Кенат Ф. Крамер. Минулого року відбули вправи лише 50,000 людей. У теперішніх вправах 234,000 буде під командою армії, а 18,000 під командою повітряної сили.

ПОШТОВІ СЛУЖБОВИКИ ДІСТАНУТЬ ПІДВИШКУ.

Вашинґтон. — Сенаторська комісія цивільної служби одобрила законопроєкт з признанням підвишки платні для поштових службовиків. Більша частина має дістати по $800 більше на рік.

ГЕН. СПАЦ УСТУПАЄ З ПОВІТРЯНОЇ СИЛИ.

Вашинґтон. — Ген. Карл Спац, голова штабу повідряних сил, заповів, що він уступає зі свого становища та йде на пенсію. На його місце має прийти ген. Гойт С. Ванденберґ. Під час війни ген. Спац був командантом найбільшої повітряної сили на світі.

Еспанія не включена в конгресову програму видужання Европи

Вашингтон, 1. квітня. — Конференція сенату й палати швидко справилася з різницями в законопроєктах, ухвалених обома палатами конгресу для видужання Европи і згодилася на загальну суму $6,205,000,000 на допомогу закордонним державам у їхній боротьбі проти комунізму. Конференція, йдучи за вказівками департаменту стейту, усунула Еспанію зі списку держав, які мають дістати допомогу на підставі Пляну Маршала. Її включила палата репрезентантів у своїй редакції законопроєкту. Сен. Артур Вандернберґ, голова сенатської комісії закордонних справ, сказав кореспондентам, що Еспанію можуть прийняти до свої програми европейські держави, які злучилися для поборювання комунізму. З хвилиною, коли президент підпише законопроєкт, американські кораблі почнуть вивозити допомогу для загрожених країн у цілому світі, в першу чергу до Европи.

МАРШАЛ У БОҐОТІ ПОСТАВИВ НА ПЕРШОМУ МІСЦІ ДОПОМОГУ ЕВРОПІ.

Богота, Кольомбія, 1. квітня. — Секретар стейту Джордж К. Маршал, у своїй промові на 9 Міжамериканській Конференції, пригадав зібраним делегатам, що Злучені Держави самі двигають тягар видатків для видужання Европи і прохав зрозуміння, що Стейти самі не є всилі витримати цього тягару. Він домагався співпраці від держав Латинської Америки у змаганнях до поборення перешкод, киданих Советами і їх комуністичними сателітами, а при цім заявив, що Злучені Держави готові перебрати на себе частину допомоги країнам Південної Америки. Коли Маршал говорив про відповідальність Злучених Держав за долю світу, делегати відповіли на це виявами повної симпатії. У промові зясував Маршал по точкам економічну доподомогу Стейтів для країв Південної Америки, одначе вказав, що наперед треба підтримати Европу у її змаганнях до економічної самостійности.

ДЕПАРТАМЕНТ СТЕЙТУ ПЕРЕДБАЧУЄ ПОРАЗКУ КОМУНІСТІВ ПРИ ІТАЛІЙСЬКИХ ВИБОРАХ.

Вашингтон. — Делегації двох груп американців італійського походження явилися в департаменті стейту з порадами, як ужити деяких фондів, призначених у Пляні Маршала для допомоги Італії. Одна частина мала б піти на розбудову доріг в Сицилії, а друга в південній Італії. При цій нагоді делегати італійських організацій виказали свою діяльність для спонукання громадян Італії до акції проти комунізму. Діючий секретар стейту Роберт А. Ловет висловив своє одобрення такої акції і заявив, що департамент стейту має повну надію, що комуністична пята колона в Італії буде зломана під час виборів. Коли йде про обіцянки Росії для допомоги італійським провінціям, то, як каже Ловет, Росії самій бракує матеріялів для розбудови шляхів і промислу і російський імперіялізм краде такі матеріяли з кожної країни, яку лише займе її армія.

АРЕШТУЮТЬ КОМУНІСТИЧНИХ ЛІДЕРІВ У БРАЗИЛІЇ.

Ріо де Жанейро. — Поліція стейту Сан Павльо переве la в двох днях арешти між чільними провідниками комуністів. Між арештованими є 6 давніших послів до краєвого парляменту і до станової асамблеї, а також і радні міста Сан Павльо. Надіються, що після виарештування провідників комуністична пропаганда притихне.

ОБОВ'ЯЗКОВЕ НАВЧАННЯ ЧУЖИХ МОВ В ШКОЛАХ ПІДСОВЕТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Мсква, 1. квітня. — З останнього повідомлення міністерства вищої освіти в СССР виходить, що в Советському Союзі тепер всіх понад 50% студентів вивчають англійську мову, 40% французьку, 7% еспанську і тільки 1% німецьку. З цього самого повідомлення виходить, що в усіх середніх школах підсоветської України введено обов'язкове навчання бодай одної з чужих мов, іменно: англійської, французької, еспанської або німецької. Російська мова там формально не належить до чужих.

На 16-го квітня буде скликана Надзвичайна Сесія Загального Зібрання ООД в справі Палестини

Лейк Соксес, Н. Й., 1. квітня. — Рада Безпеки ООД прийняла сьогодні американську резолюцію в справі скликання надзвичайної сесії Загального Зібрання О.Д. для провірки її попереднього рішення щодо поділу Палестини. Рівночасно встановлено дату надзвичайної сесії на день 16-го квітня і вона відбудеться у Флошинг Медовз в Ню Йорку. Американську резолюцію прийнято більшістю 9 голосів; проти не було, але делегати Советського Союзу і підсоветської України здержалися від голосування. Безпосередньо перед цим рішенням Рада Безпеки прийняла іншу американську резолюцію, що взиває жидів і арабів в Палестині до припинення боїв і заворушень аж до остаточного міжнародного вирішення справи Палестини. В коментарах звертається увагу на дату надзвичайної сесії, яку визначено на два дні перед рішальними виборами в Італії. Один з представників в Раді Безпеки заявив, що Америка одержала в справі Палестини „чистий чек" від Ради Безпеки.

КОМУНІСТКИ В ТРІЄСТІ КЛИЧУТЬ СМЕРТИ ТРУМАНОВІ І ПАПІ.

Тріест, 1. квітня. (ЮП). — Після цілоденної агітації сьогодні ввечорі на одному з місцевих майданів зібралося біля 3,000 червоного комуністичного жіноцтва, викрикуючи „смерть Трумановi" і „смерть Папі". От жінки! Раніше поліція розігнала товпу комуністичних демонстрантів, що намагалися „парадувати" біля головної квартири західних союзників.

СОВЄТСЬКА БЛЬОКАДА БЕРЛІНА Є БЕЗПРАВНА

ДУМКА АМЕРИКАНСЬКИХ СПЕЦІЯЛІСТІВ ПІСЛЯ ПРОВІРКИ ДОКУМЕНТІВ.

Негайно після советського рішення контролі всіх потягів західних союзників на лінії до Берліна, що призвело до припинення там колового руху та фактичної бльокади західних залог в Берліні, експерти в департаменті стейту провірили всі договірні документи і ствердили, що Америка та інші західні союзники мають право колової комунікації з Берліном. Це право не є записане буквально в жодному договорі, але воно є логічним висновком цілого ряду договорів і постанов про спільну адміністрацію німецьких територій чотирма переможцями. Після основних студій і нарад в департаменті стейту пороблено такі висновки: 1. Советський Союз намагається заставити західних союзників, щоби вони залишили Берлін; 2. Він плянує проголосити з Берліна советський загально-німецький центр та використати його в своїх виразно протизахідних політичних цілях; 3. Злучені Держави рішені задержати свої позиції в Берліні і теперішня советська акція цего рішення не тільки не змінює, але ще й скріплює. Демократичний репрезентант Ф. Боґс з Луїзіяни, заявив сьогодні в Конгресі, що він „не може уявити собі сьогодні більшої загрози для миру.

НОВИЙ ПРОТИ-РЕЛІГІЙНИЙ ПОХІД БОЛЬШЕВІЇ.

Париж, 1. квітня. — Всі інформації з Москви вказують, що большевицька партія рішила повести нову протицерковну акцію в Советському Союзі, яку частинно було злагіднено під час війни, дозволяючи советським рабам у воєнній тривозі звертатися до Бога. Ініціятиву в новій протицерковній акції і тим разом перебрав Комсомол (комуністичний союз молоді), найбільш правовірне ядро комуністичної партії. На це вказують головно останні видання органів цеї організації, як „Комсомольська Правда" та „Юний Большевик". Кілька місяців тому Центральний комітет Комсомолу мав винести в цій справі конкретні рішення, що їх подано до публичного відома. З прогошених матеріялів виходило б, що нова хвиля атеїзму в Советському Союзі звертається головно проти нижчого та місцевого духовенства і не проти московського патріярхату, що — як відомо — є цілком на службі безбожницької комуністичної партії, виконуючи ролю її агента там, де сама партія не може дістатися. Нижче духовенство з народом, як виходило б, не хоче вірити в Сталіна, як це йому пропонують наставлені ним патріярхи, але вірить таки в Бога і тому нові переслідування.

СОВЄТИ БЛЬОКУЮТЬ ЗАХІДНИХ СОЮЗНИКІВ В БЕРЛІНІ

ПРИПИНИЛИ ВЕСЬ ТРАНСПОРТОВИЙ РУХ ЧЕРЕЗ СОВЄТСЬКУ ЗОНУ; АМЕРИКАНСЬКА АВІЯЦІЯ ПРОДОВЖУЄ ПОСТАЧАННЯ.

Берлін, 2 квітня (АП). — Вчора в полудневих годинах світом здригнула вістка, що Совети почали бльокаду західних союзників у Берліні, з метою заставити їх залишити колишню столицю німецького Райху. Негайно після проголошення розпоряджень про совєтську контролю всього колового руху між Берліном та західними зонами Німеччини, що мусить переходити через 100 милевий совєтський коридор на захід від Берліну, совєтська армія почала переводити в життя це розпорядження. Рівночасно на вулицях Берліну, що їх перетинає совєтсько-західна демаркаційна лінія, появилися совєтські барикади. Американський головнокомандуючий в Німеччині, ген. Л. Д. Клей, рішив не дозволити большевикам контролювати американські потяги і автомашини, тому зарядив припинення всього колового руху між американською зоною і Берліном. Постачання апровізації для 10,000 американської армії в Берліні перебрала негайно авіяція і все перевозиться в повітрю. Вже кілька годин після розпорядження, американські літаки перевезли до Берліна 15,000 фунтів харчів. Берлінський аеродром Темпельгоф лежить в американській зоні і совєти могли б дістатися до нього тільки через американську зону міста. Большевики не можуть теж контролювати американських літаків, ані припинити їх транспорт, хіба що рішилися б стріляти зі зенітної артилерії. Дальший розвиток подій тоді не важко передбачити. Рівночасно большевики зупинили теж залізничий, автостраднйй і річний комунікаційний рух між Берліном і Британською зоною, збільшуючи новими військовими силами свою прикордонну сторожу. Протягом дня обійшлося без серіозніших інцідентів.

РІШУЧЕ СТАНОВИЩЕ БРИТАНІЇ В СПРАВІ БЛЬОКАДИ БЕРЛІНА.

Лондон, 2 квітня. — Совєтська бльокада західних союзників в Берліні викликала велике обурення не тільки серед публичної опінії в Британії, але теж в урядових колах. Тільки ще не знають що робити. Діло в тому, що Британія ще не бажає пробивати собі силою дорогу до Берліна і з нього через совєтську зону, але теж рішена, подібно як як і Америка, залишитися в Берліні. Ділема в тому, що не має формально-легальної точки опору совєтській бльокаді. Ніхто не сумнівається, що Совєти своєю бльокадою нарушили цю плятформу, на якій після війни будувалися совєтсько - західні стосунки, але цего нігде не записано, що Совєти мають перепускати через свою зону західні потяги. Докищо, британське міністерство закордонних справ стоїть в тісному зв'язку з Вашингтоном і Парижем та шукує розвязки.

БРИТАНСЬКІ ВОЯКИ ЗМУШУЮТЬ БОЛЬШЕВИКІВ ДО ВІДВОРОТУ.

Берлін, 1 квітня. — Негайно після проголошення совєтської бльокади Берліна, совєтський військовий відділ під командою 6 офіцерів збудував собі барикаду 100 ярдів на території британської зони. 400 британських вояків та відділ бронемашин заставили большевиків до відвороту.

МОСКВА ПРО КІНЕЦЬ КОНТРОЛЬНОЇ РАДИ В БЕРЛІНІ.

Лондон, 2 квітня (ЮП). — Московська радіовисильня передала вчора надруковану в партійній „Правді" статтю, в якій стверджується, що „Контрольна Рада Союзників в Берліні практично перестала існувати" та що „поділ Німеччини став доконаним фактом". Вину за це скидується, очевидно, на Америку і Британію, дарма, що це власне большевики розбили спільну контролю окупованої Німеччини.

ПРО-АМЕРИКАНСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ІТАЛІЇ І ФРАНЦІЇ.

Рим, 1 квітня.—В найбільш загрожених комунізмом Італії і Франції сьогодні відбулися в цілому ряді міст демонстрації, в яких виявлено приязнь і надію на Америку в боротьбі проти большевицької загрози. Ухвалення Палатою Програми Европейської Відбудови дало причину до нового про-американського ентузіязму в цих країнах.

УСПІХИ ГРЕЦЬКОЇ АРМІЇ В БОРОТЬБІ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

Атени, 2 квітня. — Командування грецької армії вчора знову повідомило про значні успіхи в очищуванні терену від большевицьких партизанів. Довкола гори Гелікон розбито цілком большевиків, при чому згинули двох головних співробітників і заступників команданта червоних. При вбитих знайдено важливі документи, що допоможуть військовій розвідці в дальшій боротьбі.

ФІНЦІ ВЕРТАЮТЬСЯ З МОСКВИ.

Гельсінки, Фінляндія, 2 квітня (ЮП). — В Москві ще продовжуються фінсько-совєтські переговори в справі вимаганого Сталіном „договору дружби і взаємної допомоги". Проте, двох членів фінської делегації мають виїхати сьогодні з Москви до Гельсінок, правдоподібно зі звітом та за дальшими інструкціями від уряду.

НОВИЙ СОВЄТСЬКИЙ ПОСОЛ В ПРАЗІ.

Прага, 1 квітня. — Президент Бенеш прийняв сьогодні з креденційними листами нового совєтського посла до Чехословаччини, Михаїла А. Сіліна, що прийшов на місце Зоріна, який „припадково" був в Празі під час комуністичного перевороту та якого іменовано заступником міністра закордонних справ СССР. Під час розмови президент Бенеш мав виявити „добрий гумор" та підкреслював потребу й „вічність" чесько - совєтської дружби.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346. JERSEY CITY 3. N. J.

ПРОВОЛОКА, ЯКА НЕ МАЄ НІЯКОГО ВИПРАВДАННЯ

З Европи надходять зо скитальчих таборів що раз розпучливіші письма до знайомих в Америці з благаннями забрати їх з таборів та Німеччини до праці в інших країнах та в інших обставинах. Такі письма дістають не тільки американські українці, але й всі інші етнічні групи.

Про трагічну долю переміщених осіб (Д.П.) пишеться нині в американській пресі часто й багато. Появляються теж що раз нові брошури про цю справу, а то й книжки. Часописи дістають раз-у-раз комунікати від різних американських організацій, які намагаються впливати на конгрес, щоб ухвалив чимскорше відповідний закон про допущення більшого числа европейських скитальців до Америки. Є вже зібрана статистика, які стейти потребують нових імігрантів і якого роду. Такі люди є між „Ді Піс" в Европі, що теж уже провірено. Є зголошення, з яких виходить, що дуже багато американців зобовязались зайнятись новими імігрантами, як прибудуть до Америки. Є велике число таких, що запевняють уряд, що ні держава, ні навіть гуманітарні інституції не доплатять ні одного цента до тих „Ді Піс", яких допустять до Америки, бо всі кошти будуть покриті.

До того можна додати, що є поважне число й серед американських українців, які давно заявили згоду понести всі кошти спровадження до Америки своїх рідних чи знайомих зо скитальщини, але мало хто з українських скитальців міг досі з цього користати через урядові перешкоди, які нераз годі зрозуміти.

Чому ж таке діється? Чому протягається ця справа в конгресі? Чому так є, що законопроєкт Стратона, за яким заявились представники уряду включно з президентом Труманом та який поперли найвизначніші особи в Америці, ледви чи буде взятий в конгресі під серіозні обради?

На ці питання дуже важко відповісти прямо тому, що властиво ніде не видно відвертої опозиції проти допущення більшого числа переміщених осіб до Америки. Конгрес добре знає, що скитальчі табори в Німеччині коштують Америку багато гроша та що цього тягару можна би легко позбутись, як би тільки Злучені Держави згодились прийняти до себе яких 200,000 скитальців, бо решту розібрали б інші країни. Теж не ставлять спротиву великі робітничі організації, ні Дочки Американської Революції, чи інші поважні та впливові організації, які ставились давніше неприхильно до допущення більшого числа „Ді Піс" до Америки. Нині всі вони за допущення, а навіть підписують меморіяли до конгресу в цій справі. Проте справа не посувається вперед. Навпаки, в конгресі появляються законопроєкти, які зводять на ніщо цілу справу ратування скитальців.

В таких обставинах годі дивуватись, що дехто пускається на такі здогади, що приписує проволоку з допущенням чи обмеженням допущення переміщених осіб до Америки — з антисемітизмом. Навіть в Ню Йорк Таймс поміщено такий коментар, що нові законопроєкти в конгресі в справі „Ді Піс" виглядають на такі, що звернені проти жидів. Одначе правда така, що таки не знати властивої причини, чому конгрес протягає цю справу.

Найближчий сусід кожного

У вступі до виданої недавно Головною Канцелярією У. Н. Союзу брошурки про „Факти про Український Народний Союз" наводиться такі характерні слова одного з найбільших державних мужів нашої доби, Винстона Чорчила:

„Якби це залежало від мене, — говорив він — то слово „Обезпечись!" я казав би написати на дверах кожного дому і на письмовому столі кожного громадського діяча. Бо я переконаний, що за дуже малий видаток кожна сім'я може забезпечити себе перед нещастями, які в іншому випадку знищили б її назавжди. Це є нашим обов'язком не допустити до руїни людського щастя та зупинити витрату здоров'я і сили нації, що наступає, коли внаслідок смерти хлібодавця потоне маленький човник родинного щастя, а жінки і діти залишаються на безнадійну боротьбу серед чорних хвиль безприязного світу".

Тільки той, кому самому доводилось зазнати в житті нещастя, хто сам був залишений напризволяще лихою долею, може збагнути цілу глибину правди в цих словах. І тільки зовсім байдужа людина, що не бачить дальше свого носа та сьогоднішнього дня, може не витягнути з тої глибокої правди відповідних висновків .Нащастя, таких людей в Америці вже дуже мало. Про це свідчать ці десятки мільйонів обезпечених на життя і від нещасливих випадків людей та ці мільярди долярів, на які вони обезпечені.

Між усіми численними братсько-запомоговими організаціями в Америці одне з видних місць занімає Український Народний Союз, не говорячи вже про його незаперечно перше місце між того роду українськими організаціями. Цей свій невпинний ріст Український Народний Союз завдячує головно тим ідеям, що їх поклали в його основу його піонірі, він завдячує це своїй демократичній структурі та патріотичній побудові, своїй мудрій господарці народним майном та насамперед муравлиній праці, великій ідейності та громадській свідомості широких мас свого членства. Вони бо створили з Українського Народного Союзу справжню твердиню американсько-українського життя.

Сьогодні Український Народний Союз можна б з великою точністю назвати найближчим і найкращим сусідом кожного українця в Америці, що мав досить розуму стати його членом. Це сусід, що порадить, порятує вас, допоможе вам в потребі, а при цьому не обмовить, не осудить. Бо цей сусід, У. Н. Союз, вміє тільки добро робити. Наведемо один приклад.

В січні 1913 року вступив в члени У. Н. Союзу молодий хлопець Іван Мисливий. Тоді він мав 20 років та був повний сили і життєздатности. В Союзі він обезпечився на 1,000 долярів, призначаючи посмертне на допомогу своїй матері. Сам він працював в копальнях Сінґ Компані. Але хто сьогодні може сказати, що його зустріне завтра? Не знав того і Іван Мисливий, але він здавав собі з того справу і тому вступив в члени У. Н. Союзу. Не цілих три роки пізніше йому трапилось велике нещастя. Під час праці в копальні припадково відірваний камень вдарив його в крижі, що мало у наслідку параліч долішньої частини тіла. Від того часу Іван Мисливий не володіє ногами і вже навіки прив'язаний до свого стільця. Але в своєму горю він має бодай ту потіху, що він не є самітний, що він належить до великої американсько-української сім'ї, до Українського Народного Союзу, до відділу 230 в Йонґставн, Огайо, секретарем якого є Іван Павловський. Від часу свого нещастя Іван Мисливий завжди може звернутися до свого найближчого сусіда, до У. Н. Союзу. За цей час він вже одержав від нього 1,395.00 долярів запомоги і дістає її кожного року. При цьому, призначене на допомогу його матері посмертне у висоті $1,000.00 стоїть ненарушене. Так допомогає найближчий сусід кожного з нас, Український Народний Союз.

Випадок з Іваном Мисливим далеко не одинокий. За минулий тільки 1947 рік У. Н. Союз виплатив своїм членам всіляких запомог і дивіденд на загальну суму 426,893.26 долярів. Це виплатили члени У. Н. Союзу на допомогу самим собі й одні радіють, що цю допомогу одержали, а інші радіють, що вони її не потребували та що самі могли її дати. Український Народний Союз недаром називається братською запомоговою організацією. Цю запомогу в нещасливих випадках він має сьогодні з чого давати, бо — як це вже було піднесено на останньому річному засіданні Головного Уряду, Союз в цьому році увійде в склад організацій, майно яких переходить десять мільйонів долярів.

Братська допомога в потребі це тільки одна з численних ділянок та цілей благородної праці Українського Народного Союзу. Чи може бути між американськими українцями яка чесна і свідома людина, щоб не була членом цього Союзу ідей, праці та інтересів? Батько-Союз кличе вас в свої ряди.

В ЧІМ ТРУДНІСТЬ?

Український народ програв війну з московським большевицьким імперіялізмом. Це сталося після Першої світової війни. За ці трицять років, що минули після революційних подій на Україні, дуже багато змінилося в світі. Але одна річ не змінилася: це тактика (способи) і стратегія (пляни) большевиків для завоювання світу? Дехто з критиків нашої революції пробував доказувати, що треба було боротися проти большевизму іншими засобами, що привели б до успіху. Це — ради „пізнього Івана". Дуже легко критикувати, значно тяжче зрозуміти і вияснити собі причини нашої поразки.

Порівняймо дві системи: московську большевицьку і фашистівську німецьку. Німецький нацизм обеднував народи проти себе і обеднував усі кляси кожного народу. Дуже тяжко було німецьким агентам пролізти в тайні організації поневолених народів. Супроти німецького імперіялізму творилася непроходима стіна ненависти і ворожости.

Інакший вигляд має боротьба з большевизмом. Московський большевизм нищить, розкидає единий національний фронт. Москва посилає в кожну підбиту країну комуністів з місцевої національности. На Україну вели полки московської „червоної ґвардії" комуністи українського роду: Юрій Коцюбинський (син славного письменника Михайла Коцюбинського), Микола Скрипник, Володимир Затонський і інші.

Грузію завоювали, з допомогою московських армій, грузинські таки комуністи: Орджонікідзе, Берія та інші. В Болгарії командують з волі Москви комуністи-болгари, на чолі з Димітровом, в Румунії — комуністи румунські зі своїм ватажком Грозою, в Угорщині тероризують своїх краян мадярські комуністи — Ракоші, Райк і ін. Грецію пробує силою здобути грецький комуніст Маркос Вафіядес. Пригадаймо собі, що майже третина французького народу донедавна голосувала за комуністичну партію, хоч відомо, що провідники цієї партії діють покірно за інструкціями з Москви.

В чім річ? Що дає Москві такий великий вплив на чужі народи? Відповідь ясна: це робить большевицька ідеологія. Большевизм проповідує, що комуністи мають визнавати за батьківщину тільки ту країну, де панує большевицька партія. Всі інші країни комуніст може і повинен зраджувати в інтересі світової революції та на користь центру цієї революції — Москви. Комуністи, вишколені в Москві, рвуться до влади-диктатури в своїх країнах, вони готові знищити більшість своєї нації, аби удержати своє панування.

Сила комуністичної пропаганди дуже велика. Чарівний образ всесвітнього „щастя і братерства" під проводом Москви захоплює часто також високо-інтелігентних людей, і вони йдуть на московську службу з вірою, що служать добрій справі.

Що ж дивного, що наша Україна, яка перша зустрілася з большевицькою пропагандою 1917 року, упала як жертва підступного московського імперіялізму? Чи не бачимо впливу комуністичної пропаганди між українцями в Америці та Канаді? Та ж ці наші збаламучені брати мусіли б знати і про голод і про кривавий терор, що ним панує Москва на Україні.

З усіх народів світу лише англо-саксонці найменше піддаються впливам большевицької пропаганди. Це тому, що вони мають найвищу політичну культуру. З цього висновок: щоб успішно боротися з большевицькою отрутою, треба ширити в нашому народі справжню освіту і культуру. Темнота — це союзниця большевизму.

О. Т.

Микола Кокольський.

НА ДОБРИДЕНЬ, ВЕСНО!

Десь цвітуть підсніжники. Білі-білі, як хресна сорочечка немовлятка. На блідо-зелених стебелинках, з поміж двох рівненьких листочків, білими дзвіночками. Дзвонять - дзвонять, яр-весну витають. На добридень, весно-красно, на добридень яро!

Хтось торкнув золоту струну в повітрі. Мала, жива бриточка присіла на дзвіночок. На добридень тобі, квітко, на добридень весно!

Край ліса кусочок небесної блакиті. Кучерявими головками підліска в небо задивилася. На добридень весно!

Майнуло червоним платочком. Метелик присів на пластинці снігу. На добридень, весно! Розпустив трубку і смокче краплину водиці.

У видалинку золоті зірки. Підбіл скинув мамину кожушину і золоті квіти до сонця розпускає. На добридень, весно!

Шорох між сухим листям. Сіро-зелена головка ящірки, тяжкі з просоння очі. І золотою стрілою сонце. Буриться застигла кров. На добридень, весно!

На метеликових крилах легіт. Торкнув крильцями янтарові сережки ліщини. І золотою курявою пил: На добридень, весно!

Десь цвітуть підсніжники...

БЕЗ ЗМІН
НА УКРАЇНСЬКОМУ ПАРТІЙНОМУ ФРОНТІ В ЕВРОПІ.

Брюсельський „Тризуб" в останньому числі передруковує випущений теж окремою відбиткою „Комунікат Інформаційного Відділу Організації Українських Націоналістів" (ОУН під проводом полк. Мельника) з 10. лютого в якому повідомляється про безуспішні особисті розмови між керівниками двох груп українських націоналістів, іменно між полк. Андрієм Мельником та Степаном Бандерою. Розмови відбулися з кінцем січня та мали на меті довести до замирення між цими двома групами. В „Комунікаті" подається по пунктам пропозиції полк. Мельника та становище до них Степана Бандери. Полк. Мельник мав пропонувати: 1. „Створення одного спільного українського національно-революційного центру, завданням якого буде унапрямлювання та координація революційно-чинної дії обидвох організацій" і до якого мали бути „допущені й інші українські визвольні сили, що визнають революційно-чинні змагання за Самостійну Соборну Українську Державу і лад у ній з волі українського народу"; 2. „Приступлення до реорганізації традиційного державного центру Української Народної Республики, шляхом покликання до життя Української Народної Ради", в склад якої мали б увійти „представники всіх українських політичних рухів, які визнають Самостійну Соборну Українську Державу та визвольні змагання за неї"; 3. „Створення Українського Світового Об'днання" і т. д.

У відповідь на пропозиції полк. Мельника, Степан Бандера мав зложити від своєї О. У. Н. заяву, що:

„З братовбивствами, які мали місце в останніх роках Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери не має нічого спільного і безоглядно нап'ятновує ці братовбивства та їх авторів і виконавців";

2. „Всякий терор у нутрі української національної спільноти вважає порушенням морально-етичних засад, буде йому протиставитися та його поборювати" і т. д.

Але — пишеться дальше в „Камунікаті" — „цілий проєкт устійнень п. Ст. Бандера відкинув, піддержуючи далі своє становище, щоби ОУН під проводом полк. Мельника приступила до УГВРади, через злиття з УГВРадою Всеукраїнської Національної Ради з тим, що зберігається назву і конструкцію УГВРади". Обидві групи мали б лише „зобов'язатися не поборювати себе взаємно, не ставити одна одній перешкод та труднощів, а всі питання, пропоновані полк. Мельником, мали б обидві групи розв'язувати окремо в міру своїх можливостей".

„Таким чином — пишеться у висновку в „Комунікаті" — у розмовах не знайдено покищо спільного грунту ні для розв'язки питання про створення єдиного націоналістичного руху, ані шляхів для успішного завершення українського консолідаційного процесу".

(Докінчення на стор. 3-тій)

ВАЛЕРІЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

В ЕПІДЕМІЧНОМУ БАРАЦІ

Оповідання

5)

Холодом війнули ці слова на Прісю, і вона зібгалась, як від страшної образи. З острахом дивилась вона на спокійну Ганнусю, якій Антось поклав на коліна голову.

Через хвилину вона впевнено відповіла:

— Не вірю тобі...

Ганнуся знизнула плечима. Вони знову змовкли, а вітер кублився вгорі, як великий неспокійний птах.

Пріся впорядкувала своє волосся та, знову весела й оружна, запропонувала:

— Давай співати!...

Ганнуся стріпнулась і полохливо перепитала:

— Співати? Так... Я сама хотіла...

Вона схилилась на лікоть, щоб зручніше було співати.

Пріся почала.

Пісні були сумні й глибокі, як прірви. В них здебільшого говорилось про українських козаків, що або не знаходили своєї долі, або знаходили її в неприємному вигляді власної голови, наштрикнутої на чужоземний спис.

Зосереджено гаптували два жіночі голоси тонку й повільну мелодію та пускали її летіти за вітром.

Співаючи, Пріся вдивлялась у очі Ганнусі й бачила, як там тане лід під слізми.

Тоді Прісі зробилося лячно: вона боялась побачити, як сльози Ганнусині потечуть по щоках та впадуть на голову нерухомого Антося. Вона раптом запропонувала:

— Давай іншої... веселої.

Та Ганнуся хутко підвелася і шепнула:

— Ні, годі, годі вже...

Вона пішла до кімнати, лишаючи Прісю, і Антось поволі пішов за нею. Багато разів уже давала Ганнуся собі слово не співати, а ніколи не здолала втриматись перед принадною силою пісень.

В кімнаті Ганнуся сіла на стілець біля вікна та взяла Антося собі на руки. Міцно притискувала вона його до себе, мов би хто хотів його від неї відняти, і так довго сиділи вони, мати й дитина, з єдиним почуттям своєї окремішности.

∴

Покоївки чекали того часу, коли лікар, врешті, зверне увагу на фершалову поведінку. Той став зникати після вечірньої візитації на цілу ніч, іноді спізнявся і на ранкову, а іноді повертався тільки в обідню пору. Правда, він завсіди приносив повний кошик риби, і всі знали, що він цілу ніч ловив її.

Але лікар не вважав на те, й не дивувався, коли візитацію йому доводилось робити тільки з сестрою-жалібницею.

Одного ж разу, лишившись з фершалом на самоті, у черговій кімнаті, лікар запитав:

— Ви, може, поспішаєте куди?

Фершал зніяковів, але погляд лікаря, завсіди сірий і мертвий, тепер засвітився спокійним вогником.

— Правда... — відповів фершал, — мене чекає човен, щоб їхати на Загірню Косу.

Лікар підійшов до його ближче й промовив:

— Я вас не тримаю... я розумію...

Він одійшов до вікна і став дивитись на село.

— Я розумію, — раптом додав він, — кожний має собі своє...

Візитація почалась, але фершал не був на ній присутній. Він поспішав до річки, щоб переїхати на косу.

Там він пройшов до куреня рибалок. Всі вони лежали круг вогнища, на якому варилась литвинська каша.

— Вечір добрий, — промовив фершал.

Ніхто не ворухнувся. Тільки той, що варив кашу, поволі підвів своє зарісле обличчя та відповів за всіх:

— Вечір добрий.

Фершал теж мовчки ліг коло вогнища.

Після вечері всі молились на схід, і кожний молився своєму Богові: у дужих душею і Бог був грізний та потужний, в кволих був Бог добрий і м'який.

Потім взялися до праці. Фершал і рибалка Охрім поїхали ставити церемети біля Дівочої Затоки.

Охрім розповідав про своє життя, коливаючи веслами:

— Цілісіньку зиму, як у пеклі, — казав він. — Сварки, сусіди, гості... Я не соромлюся вам признатись — мене жінка б'є. Я двома пальцями задушити її можу, а вона мене б'є. Бо я не можу битись... я ніколи не бив.

Фершал сидів на кермі та, слухаючи, вдивлявся в далечінь пологих степів.

Охрім казав далі:

— Вона має мене за те, що не хочу хазяїнувати. А як я можу різати плугами землю, коли знаю, що вона мовчки стогне під ногами тисячі людей?

Рибалка захитав головою й витяг весла з кочаток. Уже наближались вони до Дівочої Затоки і можна було не веслувати.

— А вона цього не втне, — розповідав Охрім, — бо звикла, що землю всі штовхають ногами. Вона не плюне на долівку, а на землю плює. А як же їй, всіма обпльований? Ну, й сваримося... А я день-у-день чекаю, поки розтануть сніги, щоб податися жити на косу. І живу...

Охрім подивився навкруги. Зорі спускались на дно річки, як подарунки неба.

Фершал уже розгортав перемети. (Далі буде).

Програма президента в боротьбі з нерівністю

Президентський Комітет Громадянських Прав у своїм звіті минулого жовтня подав також кілька пропозицій для зміцнення громадянських прав американців. При тому зазначив, що „настав час для акції". Проте деяка затримка була неминучою зогляду на інші важні справи, що стояли перед президентом та конгресом. Але президент не чекав довго. За місяць від початку сесії 80-го конгресу, він подав послання до конгресу, жадаючи ухвалення законів для переведення в життя більшости пропозицій Комітету Громадянських Прав. Разом з тим старався збудити громадську опінію на підтримку тих мір, що мали би „направити решту несправедливости в нашім демократичнім житті".

„Ми знаємо шлях до того", казав президент, „нам треба тільки охоти".

„Протягом цілої нашої історії", казав він, „прибували до цеї країни люди всіх кольорів і вірувань, всіх рас і релігій, аби позбутися тиранії та насильства. Ті мільйони помагали творити цей демократичний нарід і стало зміцнювали відданіоть великим ідеалам свободи і рівности. Разом з тими, що прийшли ще до них, вони помагали зміцнювати нашу американську віру, яку можно означити так:

„Віримо, що всі люди створені рівними та що всі вони мають право на справедливість перед законом. Віримо, що всі люди мають право на свободу думки, свободу слова і свободу вірування. Віримо, що всі люди є управнені на однакові можливости щодо праці, доброго дому, здоровля й освіти. Віримо, що всі люди мають право голосу в справах державного управління та що уряд повинен охороняти, а не захоплювати права людей".

Як тут, так і в інших країнах, всі знають що поміж цими догмами американської віри та деякою практикою американського життя є поважні розходження.

Президент намагається, щоб конгрес допоміг загладити ці розходження, аби для тої цілі притягнув до співпраці всі державні установи. Тому він жадає законодавства для: 1—створення нових федеральних агенцій для догляду над додержуванням законів про громадянські права; 2—зміцнення існуючих законів про ті права; 3—федеральної охорони проти линчування; 4—ліпшої охорони права голосу; 5—встановлення федеральної комісії справедливого приймання на працю; 6—усунення сегрегації в між-стейтовій транспортації; 7—надання самоуправи та права голосу в президентських виборах в Колумбійськім Дистрикті; 8—надання права окремих стейтів Алясці та Гаваям; 9—дозволити всім управненим, легальним мешканцям Злучених Держав дістати американське громадянство без різниці раси, кольору, релігії чи національного походження; 10—полагодження скарг американців японського роду, які були вивезені зі своїх домів з побережжя Тихого Океану в часі війни тільки зогляду на їх походження.

За два дні після того, як прочитано в конгресі послання президента про громадянські права, республиканці та північні демократи з Сенатського Комітету Праці висловилися за законом про встановлення федеральної комісії справедливого приймання на працю (точка 5 в програму президента). Це був перший крок проти дискриминації при найманні на працю, переданий до сенату з одобрення комітету.

Цей законопроєкт вніс до сенату минулого року сенатор Айвс з Ню Йорку. Можна сподіватися, що цей закон, як і інші, що їх пропонує президент в своїм посланні до конгресу —наприклад федеральна охорона проти линчування — будуть обговорюватися ще за біжучої сесії конгресу. Більше було б надії на успіх переведення тих законів, якби не тільки президент, але і громадська опінія стала за те, щоб загладити розходження поміж американськими ідеалами демократичного життя та американською дійсністю.

Як слова, так і діла президента з того часу, як він подав до конгресу своє послання про громадянські права, вказують на те, що він домагається переведення наміченої програми в цілости, незважаючи на натиск навіть в його партії, що вперше виявився серед губернаторів-демократів з південних стейтів. Їх опозиція була настільки завзятою, що вони зрештою самі призначили час „на прохолодження", аби за той час більш докладно ознайомитися зі справою. Проте скоро виявилося, що вони не приймуть добровільно тих частин програми, які торкаються громадянських прав для нігерського населення. Проти цього виступили тоді деякі демократи в палаті репрезентантів і то в рішучий, завзятий спосіб.

Серед політичної боротьби голос південних лібералів не раз був заглушений, проте він там є і чим далі тим стає голоснішим, розходиться ширше. Цей факт також підтримує твердження президента, що „ніколи ще за нашої історії не було ліпшої підстави надіятися на повне здійснення ідеалів свободи і рівности".

Загальна Рада.

З музики

Концерт Константини Стефаник в Ню Йорку

Дня 26. березня б. р. відбувся в Тавн Гол у Ню Йорку перший концерт канадійської співачки з українського роду, п-ні Константини Стефаник. Коли іде про загальну американську публику, то день концерту — латинська Велика Пятниця — був дуже невідповідний. Це відоме, що в той день більша частина театрів замкнена, а пополудневі концертові програми обіймають здебільша церковну музику. Коли мати це на увазі, то можна сказати, що на концерті п-ні К. Стефаник було поважне число публики і то дійсно добірної. Приймали артистку дуже сердечно. Значить були квіти, оплески, наддатки, тощо. Шкода тільки, що з приводу Великої Пятниці не було критиків, бо мабуть через те й не було критичних заввваг в нюйорській пресі.

Молода співачка - сопраністка представляється на сцені дуже привітливо. Теж видно, що має сценічну вправу. Голос невеликий, але свіжий і милий. Співає культурно, так, що слухається її з приємністю. Видно, що має добру школу. Не дивота, бо ж проголошено, що співачка вчилась у такої знаменитої артистки, як Лотте Леман. Що п-ні Стефаник є ученицею Леман можна було пізнати дуже легко по її інтерпретації пісень Брамса чи Штравса, якими Леман, не зважаючи на вік, ще й досі чарує американську публику з концертових естрад.

Програма, з якою виступала п-ні Стефаник в Тавн Гол, була дуже різноманітна, коли іде про композиторів (німецькі, французькі, американські). Усі пісні були добре підібрані до характеру голосу та його розмірів. Через те важко зорієнтуватись щодо сили голосу та дальших можливостей артистичної карієри. Оперова арія — з „Люїзи" Шарпентіє — відспівана артисткою, вказувала б, що будучність артистки — концертова галя.

Одинока українська пісня (Ой під гаєм, гаєм), відспівана як наддаток, вказувала хіба на те, яка є велика різниця між нею і тими піснями, які артистка так гарно виконувала. Значить, що не було кому навчити, як співати артистці українську народню пісню в такій музичній залі, як Тавн Гол, ні не було відповідної аранжеровки самої пісні. Велика шкода, що не було в програмі творів українських композиторів, бо якраз для голосу артистки є гарні українські пісні, які цілком певно припали б до смаку теж й інтернаціональної публики не менше, як ці пісні, які були в програмі артистки.

Думаємо, що дальша праця артистки над голосом достосує долішні та горішні тони до чудової середини, а артистка при черговім виступі дістане уже повне признання, як збоку публики, так і збоку вибагливої й строгої нюйорської музичної критики.

М.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Шевченківське Свято.

Українська католицька церква в Шікаґо — Північ, при співучасти нових імігрантів, зорганізованих у Т-ві „Українська Громада", вшанувала роковини Тараса Шевченка концертом, що відбувся в церковній галі 14. березня ц. р.

Найінтереснішими точками програми були три доповіді: Основний реферат про Шевченкового духа дав голова Т-ва „Українська Громада" п. Петро Дзидзан. Другий реферат, англійською мовою, про життя і творчість Поета, виголосила проф. М. Паньків. Найбільш актуальне слово — хоч непідготоване — бо в заступстві хворого о. Журавецького ЧСВВ, — виголосив о. Андрейчик ЧСВВ, пристосувавши до наших обставин так дуже важливий постулят „і чужому научайтесь, свого не цурайтесь". Простими та глибоко переконливими словами закликав батьків учити дітей рідної, української мови.

Коли б свято обмежилось було до тих промов з невеличкими вставками хору і декляматорів, тобто прийняло характер академії замісць концерту і тривало найбільш дві години замісць близько чотири, було б воно залишило у приявних якнайкраще естетичне враження.

А так, з інших точок на деякому мистецькому рівні стояла тільки деклямація п. Івана Колосіва. Інші декляматори, хоч деякі добрі, непристойно злегковажили собі своє завдання, добре не підготувавшись. А Шевченківське свято — не вечір гумору.

Симпатичне враження своєю щирістю зробила деклямація молоденької С. Лобойко.

Програма хору дібрана була дуже невдатно. Ми доцінюємо жертвенність хористів, що тільки часу присвячують підготовці пісень. Та коли б хор замісць такої великої кількости пісень, що не мали ніякого зв'язку з Шевченківським святом, заспівав був дві-три пісні з Шевченківського репертуару, свято було б на тому дуже зискало.

Висказуючи ці критичні завваги про це свято, не хочемо нікого вразити, чи вменшити чиїсь заслуги в його підготові. Вповні оцінюємо патріотизм і запал аранжерів свята. Коли ж це пишемо, хочемо тільки стимулювати вищий мистецький рівень наших імпрез, хочемо, щоб кожне свято було справжнім звеличанням особи чи події, яких память величаємо, а наше громадянство, щоб при цій нагоді пізнавало культурні цінноці українського народу, і набирало пересвідчення, що найкраще і найцінніше може бути наше рідне.

Годиться ще згадати, що на заклик о. Андрейчика приявні зложили на святі $347 на допомогу скитальцям.

Б.

БОСТОН, МАСС.

На скитальців.

Зачинає входити в наш звичай збирати при кожній нагоді жертви на народні потреби. Цього доброго звичаю держиться наша громада при українській прав. церкві. Дня 7. березня наші молоді церковні урядники влаштували гарну забаву-запусти. Члениці Сестрицтв Пресв. Покрови зготовили „український обід". Коли люди зійшлися по відправі до галі та засіли до столів, о. В. Каськів відмовив молитву. Потім як товстмайстер сказав слово про нашу тут виховану молодь та працю для Америки і України. Предсідник громади, молодий П. Попович виявив свою радість з так численного зібрання і так прикладної гостини та забави. Потім говорив гром. М. Давискиба, головний радний У. Н. Союзу, про нашу політичну працю, зокрема про працю Українського Конгресового Комітету в справі ратування наших скитальців в Европі. Ту справу обговорив бесідник обширніше, вказуючи на потребу дальшої акції в справі допущення більшого числа скитальців до Америки. Наш старий працівник, Д. Сілінський, сказав дещо до збірки на скитальців, яку перевели М. Давискиба та П. Улашкевич. Зложено $40.25 і призначено для студентів вищих шкіл в Австрії та вислано в призначене місце.

Потім молодь забавлялась, співаючи українські пісні. Ця молодь готується теж до величавого концерту в память Т. Шевченка, який відбудеться незабаром, про що буде в „Свободі".

Жертвували: Т. Хархут $5; по $2: Д. Сілінський, Д. Ботник; по $1: о. В. Каськів, М. Давискиба, М. Козулькевич, П. Улашкевич, І. Сілінський, А. Мусяловський, Г. Костецький, Г. Зварич, С. Ярош, С. Клюка, Г. Петрейко, В. Ярош, Е. Зварич, Т. Зварич, П. Оверко, М. Ярош, Е. Матейко, Марія Зварич, П. Мороз, П. Попович, А. Берберлицька, Т. Музика, С. Кучер, Д. Фринчко, А. Бортник. Решта дрібними. Щира дяка жертводавцям.

М. Давискиба.

ПРИГАДКА.

Як уже повідомлялося, весняна серія викладів Наукового Т-ва ім. Шевченка почнеться в суботу, дня 3-го квітня в год. 6-тій ввечорі в авдиторії школи св. Юра при 6-тій вулиці в Ню Йорку. Виклади започаткує д-р Володимир Калина темою „Атом та його сила". Вступ вільний. Прохається громадянство до численної участи.

БЕЗ ЗМІН

(Докінченсня зі стор. 2-гої).

Вкінці ствердженo, що „цей комунікат видано, щоб поінформувати про правдивий перебіг, вимоги та вислід розмов, та щоб запобігти поширюванні баламутства, яке робить друга сторона неправдивими інформаціями про ті розмови".

На жаль, не маємо цих „неправдивих інформацій другої сторони", щоб могти і їх передати нашим читвчам. Але можна здогадуватися, що і в них скидується вину за неуспіх розмов на другого партнера і, правдоподібно, теж кажеться про „поширювання баламутства, яке робить друга сторона неправдивими інформаціями".

Значить, на партійному фронті серед української еміграції в Европі без змін. Без змін докищо — як сказано в „комунікаті". „Докищо" будуть собі дальше лити помиї на голови, „докищо" будуть дальше „ширити баламутства" і „докищо" будуть дальше зводити українську справу до партійних розрахунків. В обличчі страшної нової воєнної загрози договорюються сьогодні не тільки найбільш антаґоністичні партії внутрі поодиноких народів, але й ще вчорашні „смертельні" вороги стають сьогодні приятелями, свого взаємного спасіння ради. Тільки дві групи тої самої української революційної організації „докищо" не можуть договоритися, на радість ворогів та на шкоду української справі.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читання веде до просвіти. А просвіта — це сила.

"The Songs of All Peoples" — „Пісні Всіх Народів"

КОНЦЕРТ СПІВАКІВ БАГАТЬОХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ НА ДОПОМОГУ ЕВРОПЕЙСЬКИМ ДІТЯМ.

В найближчу середу, дня 7-го квітня, в годині 8:40 ввечорі відбудеться в Карнеґі Гол в Ню Йорку небуденна імпреза, однаково велика своїм змістом, як і своєю ціллю. В рямках своєї збіркової акції фондів на допомогу 230,000,000 голодних і хворих дітей в світі, Американська Заморська Допомога і Апель Об'єднаних Націй для Дітей влаштовують в Ню Йорку концерт „ПІСНІ ВСІХ НАРОДІВ", на якому виступить ансамбль передових артистів поодиноких націй та етнічних груп в Америці. Прислівна расова толеранція в Америці та гармонія пісень всіх народів будуть символом цеї імпрези.

Ми в Америці маємо до схочу харчів, ми можемо купити собі кожний одяг, що нам подобається, ми можемо дозволити собі на всякі приємности. Рівночасно в інших частинах світу є 230,000,000 самих тільки дітей, що примирають з голоду та жадні бодай примітивної одежі. Американська Заморська Допомога та Апель Об'єднаних Націй для Дітей взяли на себе велике завдання, щоб ці потреби бодай частинно заспокоїти. Вони почали тепер в цілому світі велику збіркову акцію необхідних фондів, а в самій Америці вони плянують зібрати на ту ціль 60,000,000 долярів. Як відомо, в цій благородній міжнародній акції з Америкою на чолі, бере участь теж наш Злучений Український Американський Допомоговий Комітет з осідком у Филаделфії. З цеї загальної акції пів мільйона долярів призначено теж на допомогову акцію, що її веде наш Український Комітет. В рямках цеї збіркової акції й відбудеться згаданий величавий концерт „Пісні Всіх Народів". Білети в ціні $1,20, $1.80, $2.40, $3,60, $4.80 і $6.00 можна купити при вступі в Карнеґі Гол, замовити листом на адресу: SPYROS SKOURAS, CRUSADE FOR CHILDREN, HOTEL ASTOR, SUITE 140, TIMES SQUARE, N. Y. 19, або телефоном: Circle 6-6460.

Концерт „Пісні Народів" — це імпреза, якої не можна пропустити!

ЧИСТЯТЬ БЕРЛІН.—З нагоди 100-ліття берлінської революції пробували надати німецькій столиці дещо кращий вигляд, себто зачали ревніше очищувати румовища. Тут бачимо великани-черпаки, спроваджені з Америки та Англії, які забирають цеглу та каміння, що лежать купами довкола бувшого німецького Райхстаґу (Парляменту).

С. Курилів.

ЗМІНА КАЛЄНДАРЯ

(Фейлетон).

Довший час було так, що чужинці, а особливо американці і англійці, ніколи не ставились до українців поважно, з належною пошаною, та оцінкою їхнього культурного розвитку. І справа ця тривала сотні літ...

— От фінляндці, то що іншого — говорили чужинці — народ хоч малий, але високо-культурний, войовничий, геройський, незалежний, прогресивний, неагресивний, ну. — просто нарід, тай годі. Але українці, зо своїм передпотоповим калєндарем?.., Хіба ж це нарід?... Та вже краще якісь там людожери, що живуть собі десь там в нетрах тихоокеанських островів... Ці хоч з'їдять людину, то кости оставлять, а українці як жеруть себе, то просто з костомахами...

Цей осуд американців, був би тривав ще дальше, може яку сотню літ, але... сталася між українцями подія, можна сказати історична подія, що всім американцям враз отворились очі, уха, ноги, ґуби і вони аж ахнули з чуда та дива. Подія ця так потрясла всіми народами, що від того часу почали уважали українців найкультурнішим народом в світі...

Цією подією, була справа зміни українського календаря. І коли хтось раз підніс цю справу перед український осуд, то зміна календаря залізна кождому українцеві кілком в голову і так почала в носі вертіти, як червоно-гаряча паприка...

Ніхто про ніщо більш не думав, тільки про зміну, ніхто нічим не інтересувався, визволення України від лютого ***большевика зійшло на другий плян.*** Чоловік лягав спати і снив про зміну календаря, жінка крізь сон говорила про зміну, діти школу покидали ради зміни, робітники при роботі калічили собі руки бо не зважали на рух машин, тільки думали про зміну, пекарі обсмалювали собі з необережності чуприну, редактори випивали чорнило замісць води, господині не прятали в кімнатах... Всіх напала якась календарна манія і нервове піднесення. Всіх огорув сум і розпука... Сусід — не вірив сусідові, кожному сонце не так світило, ріки запомалу плили, вітер не так віяв, ворони не так щебетали, дерева не так шуміли, трави не зеленіли...

Такий стан справи не міг довше тривати і виснажувати народну силу, особливо коли деякі вже почали собі життя відбирати.

І томуто власне з'їхались раз представники календарних угрупувань і інші вчені та компетентні люди і по довших муках-нарадах, рішили змінити календар.

Та заки до цього дійшло, то наші календарні вчені відвідали вперед єгипетські музеї, бо звісно що єгиптями вже кілька тисяч літ перед нами бавились календарними справами. Хотіли ще відвідати халдейців, але якось в дорозі слід згубили до цього народу.

Поклонившись єгипетським сфінксам і пірамідам, прибули наші вчені до найбільшого американського міста і почали календарні засідання.

— То як — запитав ґеолоґ що порпався колись в „прахах" Аґамемнона — будемо зміняти?

— А, будемо — сказав хемік — щиро позіхаючи, бо ця справа його дуже інтересувала.

— Треба конечно злучити наші головніші свята з латинськими — говорив фізик — і справа буде поладнана. Бо навіть пан ґеолоґ каже, що в випорпаних єгипетських табличках, нема навіть згадки про українські свята.., чи не так, пане ґеолоґе?

— Та так, — відповів сумно ґеолоґ, немов би об'івся паприки з муштардою.

Та тут, раптом скочив дипломований аґроном що прибув недавно з за океану:

— Що ви, панове, подуріли, чи що? Лучити наші свята, нашу культуру календарну, з ляцькими святами? Та чи ви знаєте, що ляхи як парцелювали в мойому селі панський лан, то ані мені, ані мойому братові не вділили ані кусочка землі? Га, знаєте це? І тепер ми мали б іти в парі з їхніми святами?

— Чекайте... чекайте — почав ботанік — це не має нічого спільного з ляцькими святами. Ми хочемо наші свята злучити з американськими, щоб краще й вигідніше було для нас самих і для наших дітей...

— Добре — сказав агроном — то по вашому, коли б мало припадати наше Різдво?

— Та 25-го грудня...

— Ха! ха! ха! — зареготав агроном, а я не кажу? Та ж на **цей самий день припадає ляцьке Різдво! Ні, цього не буде!** Зміна буде, але інша!

— Ні, не буде інша!

— А буде!

І так почалась зміна календаря.

По місяцеві нарад, латинська опозиція маніфестаційно опустила залю нарад і вийшла не погодившись. Оставші, не думаючи довго ухвалили, авторітетно підписали ще й печатку прибили на таку зміну:

Різдво—перенесли на Великдень, Великдень — на Новий Рік, Новий Рік — на 30 червня. Стрітення — на травень, Зіслання св. Духа — на грудень, Йордань зовсім викинули, неділі призначили на середи, Івана Хрестителя, Петра й Павла і інших Богоугодників зовсім повикидали, бо вони перешкоджували їм в праці, а таких святих як Михайла, Дмитра і Миколу зтащили всіх на купу і призначили для них день Божего цяла...

Рішивши і затвердивши таку зміну календаря, роз'іхались в одушевленні додому...

І враз... всім в очах розяснилось: засвітило ясно любе сонічко, ріки пігнали свої води так скоро немов зґедзґана корова, вітер почав дахи з радості зривати, ворони защебетали немов галилейські соловейки, з дерев листя почало облітати, а трави — то просто аж румянці дістали...

Довідались про цю важну. історичну і знаменну подію американці, скликали конгрес і рішили що: від нині, аж до віку признають українців найкультурнішим і найрозумнішим народом у світі...

ІРАН ВІДКИДАЄ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Тегеран, Іран, 1. квітня. — Іранський уряд сьогодні в гострій ноті відкинув всі видвигнені совєтським урядом обвинувачення проти Ірану та Америки за ворожість в цій країні проти Совєтського Союзу. Іранський уряд зі свого боку видвигає обвинувачення, що Совєти постійно порушують ірансько-совєтський договір приязні з 1921 року.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку **листа доконче** подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

13,341 Яцик Миколи і Ганни Гатава Павла з Підзвіринець (Рудки), Звізло Петра з с. Підзвіринець (Рудки) від Толочко Михайла.

13,342 Блушко Кузна Анни д. Григора з с. Стара Ропа (Самбір) від Кузьма Василя.

13,343 Арико Володимира з Самарі (Ковел) від Лобачевський Анатолія.

13,344 Балаклицький Олександра з с. Деркачі (Самбір) від Манченко Балаклицька Павлини і Івана.

13,345 Савка Косовська Катерини з с. Мацковичі (Перемишль) від Гарасим Косовська Софії д. Миколи.

13,346 Піскер Івана з с. Храпи (Ярослав) від Вітик Михайла.

13,347 Каштелянич Хімчук Анни з с. Дорофіївки (Скалат) від Блашків Олександра.

13,348 Місейко Ніни, Ністерук Федя з с. Свеклич (Кобрин) від Місейко Наді.

13,349 Кост Василя з с. Глідна (Кросно) від Кост Евгена і Софії.

13,350 Лотоцька Винник Магди, Гарматій Людвика с. Івана з с. Козівки (Тернопіль) від Башняк Осипа.

13,351 Бенко Івана з с. Бобрівки (Ярослав) від Коваль Івана.

13,352 Заяць Павла з с. Полонни (Сянік) від Заяць Маріяна.

13,353 Чубак Миколи з с. Бітки Мошкатівської (Борщів) від Чубак Михайла.

13,354 Кирилів Василя і Олеська з Коржелич (Задвіря) (Перемишляни-Львів) від Яцурак Змисла Анни д. Марії Герети.

13,355 Куленич Дмитра с. Данька, Кречут Касі д. Рузі з с. Прислiп (Турка над Стриєм) від Кречут Гриця.

13,356 Угрин Зеновії з Дрогобича від Мінчак з Бориславських Осипи.

13,357 Пунко Івана від Чубатий Тараса.

13,358 Спеціяльна Олійник Параскевії з с. Чистилів (Тернопіль) від Ясіновський Павла.

13,359 Панків Григорія з с. Корнолович (Самбір) від Панків Данила.

13,360 Малий Антося з с. Тарнави (Турка над Стриєм) від Євчак Василя.

13,361 Стець Антоника з с. Розпуття (Добромиль) від Стець Михайла.

13,362 Ілиняк Федора, Озар Миколи і Люльчак Михайла з с. Лозини (Калуш) від Ілиняк Петра.

13,363 Гава Івана з с. Межигірці (Станиславів) від Городецький Гната.

13,364 Несляк Олекси з с. Лозини (Калуш) від Ілиняк Петра.

13,365 Городецький Іллі з с. Межигірці (Станиславів) від Городецький Гната.

13,366 Книш Марії з с. Порічча (Лубин-Городок) від Оліяр Григоревич Івана.

13,367 Заваля Кошляг Анелі, Крокос Луки з Кізлова від Богдан Йоганни.

13,368 Петровський Зиґмунта і Мариськи з с. Пакошівки (Сянік) від Веґриняк Йосифа.

13,369 Сорока Ткач Марії і Мадяровський Михайла з с. Рожиська (Скалат) від Яцків Василя.

13,370 Овчарчин Польнюк Михайлини і Дмитра з с. Палагич (Товмач) від Кравець Дмитра.

13,371 Сосняк Григорія з с. Дмитеркович (Ярослав) від Сосняк Романа.

13,372 Дуб Олекси з с. Улична (Дрогобич) від Щудлик Анни.

13,373 Галевич Вакут Марії з с. Городович (Самбір) від Вакут Михайла.

13,374 Войтюк Андрія і Петра з с. Кругел (Ковель), Войтюк Івана з с. Торовичі (Ковель) від Войтюк Павла.

13,375 Затварницький Ігнатія с. Дмитра з с. Ботельці Нижні (Турка н. Стриєм) від Затварницький Юрка с. Олекси.

13,376 Миколишин Василя с. Миколи з с. Сопова (Підгайці) від Баран Емілії.

13,377 Скуба Марії, Татаринський Теодор, Воробець Меланії від Татаринська Софії.

13,378 Демянчук Володимира і Михайлини зі Скалата від Демянчук Тита.

13,379 Іванів Григорія з с. Пониковиці (Броди) від Юрків-Іванів Стефанії.

13,380 Ітаницький Андрія Слюсарчук Юрка з с. Макунів (Мостиська), Антощак Павла з с. Шешеровичі (Мостиська) від Базиляк Ярослава.

13,381 Кунцевич Грицька з с. Старої Бірчиці (Самбір), Заходнік Івана з с. Зарайська (Самбір) від Гиндаї Івана.

13,382 Дорош Павла від Рихлицький Павла.

13,383 Микитин Василя і односельчан з с. Рахиня (Долина) від Коваль Омеляна.

13,384 Крайчинський брат Бориславa Германдка з с. Малі Дедеркали (Кремянець) від Речицький Бориса.

13,385 Кондратюк Осипа і Филипа зі Старих Бродів від о. Сірко Ярослава.

13,386 Ліщинський Максима з с. Добра Воля (Збараж), Чорний Івана с. Гринька з с. Добра Воля (Збараж) від Дудар Остапа.

13,387 Лазорович Григорія з с. Баня-Березів (Коломия) від Кіцелюк Степана.

13,388 Любкович Ксені з с. Дорофіївки (Скалат), Ґуральний Касіяна або Медин з с. Староміщина (Скалат) від Любкович Миколи.

13,389 Вишиваний Михайла і Доськи з с. Заланів (Рогатин) від Вишиваний Івана.

13,390 Король Михайла з с. Глібович Великих (Бібрка) від Сидір Грицай Марти.

13,391 Климюк Марії з с. Дубник (Володимир Волинський), Приймак Наді з с. Островок (Волод. Волинсь.), Войтович-Климюк Калістрата з с. Дубник (Волод. Вол.) від Войтович Сергія.

13,392 Ухач Семена і Демка вуйки з Копичинець від Ухач Тараса с. Онуфрея.

13,393 Троян Федя і Павлини, Бабінак Войтка з с. Трибуховець (Бучач) від Бабінат Франка.

13,394 Ферій Ігната, Івана і Михайла з с. Войнилова (Калуш) від Ферій Павла.

13,395 Петраш Максима з с. Угринкова (Заліщики), Батор Шимка з с. Володимир Рад. ґощ (Домброва), Чухрій Максима з с. Угринковець (Заліщики) від Стойко Петра.

13,396 Калинка Михаїла з с. Блюдник (Галяч) від Кузів Василя.

13,397 Макар Василя, Коваль Варвари з с. Мерещів (Перемишляни) від Когут Василя.

13,398 Скороденський Миколая від Скороденський Івана.

13,399 Вальчак Кароля з с. Кашиці (Ярослав), Худзік Катерини д. Юрка з с. Дмитровиці (Ярослав) від Вальчак Йосипа.

13,400 Баранишин Франека з с. Ніжнева-Груші (Яворів), Лихоляг Катерини і Марії з с. (Яворів) від Зазуля Михайла.

13,401 Попович Михайла і його дочки з с. Витлина (Яворів), Ціжма з с. Витлова (Яворів), Гусак з с. Витлина (Яворів від Попович Дмитра.

13,402 Добрянський Михайла з с. Монастирець від Ткаченко Григорія і Пелагії з д. Дністрянська.

13,403 Груден Михайла з с. Багині-Долина (Любачів) від Груден Анни.

13,404 Поліщук Івана з с. Кружнич (Любачів) від Гаврилів-Грицак. Евдокії.

13,405 Грицак Антона і Федора з с. Переволока (Бучач) від Мисків-Грицак Евдокії.

13,406 Гулик Володимира з с. Темерівців (Станиславів) від Гоголь Гулик Анни.

13,407 Янківська Грін Анни з с. Медин (Збараж) від Хемій Івана с. Лукини.

13,408 Козак Олекси з с. Щутків (Любачів), Карп Козак Анни з с. Щутків (Любачів) від Козак Анни.

13,409 Баралаш Яська і братів з с. Заруддя (Тернопіль) від Босий Василя.

13,410 Гесс Анни з с. Хлопович (Перемишль) від Фартушок з Лагілів Пелагії.

13,411 Шегда Миколи з с. Шегди (Ярослав), Мотиль Анни, Марії і Катирини з с. Адамівки (Ярослав) від Міх-Участа Катерини.

Голоситись на адресу:
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

ТАРЗАН, ч. 1819. Начальник у небезпеці.

Коли голос Тарзана залунав зпоміж листя вгорі з запевненням, що нарід Мутава буде врятований, тоді розлючений Крас вистрілив навмання на дерево.

Тарзан передбачував лють Краса і приляг до галузі...

...а куля ґенґстера застрягла без шкоди в дереві під ним.

Тоді провідник банди звернув кріс на Мутава. „Тепер, або ніколи, начальнику!" гукнув він.

Обережно на галузі вгорі піднявся малпочоловік.